

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL NEVALSTYBINIŲ ORGANIZACIJŲ, KITŲ JURIDINIŲ IR FIZINIŲ ASMENŲ
PASIŪLYMŲ DĖL SAUGOMŲ TERITORIJŲ STEIGIMO, JŲ RIBŲ IR APSAUGOS
REŽIMO PAKEITIMO TEIKIMO IR NAGRINĖJIMO TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2009 m. rugpjūčio 26 d. Nr. D1-491
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 23 straipsnio 7 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [40-1484](#); Nr. [113-5041](#); 2005, Nr. [150-5481](#)) 1.17 punktu:

1. T v i r t i n u Nevalstybinių organizacijų, kitų juridinių ir fizinių asmenų pasiūlymų dėl saugomų teritorijų steigimo, jų ribų ir apsaugos režimo pakeitimo teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašą (pridedama).

2. S u d a r a u komisiją nevalstybinių organizacijų, kitų juridinių ir fizinių asmenų teikiamiems pasiūlymams dėl saugomų teritorijų steigimo, jų ribų ir apsaugos režimo pakeitimo nagrinėti (toliau – Komisija):

Ramūnas Kalvaitis – Aplinkos viceministras, Komisijos pirmininkas.

Nariai:

Rūta Baškytė – Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktorė;

Vidmantas Bezaras – Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus pavaduotojas;

Laimutis Budrys – Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos departamento direktorius;

Gintautas Gruodis – Aplinkos ministerijos Teritorijų planavimo, urbanistikos ir architektūros departamento Kraštovaizdžio skyriaus vedėjas;

Algirdas Klimavičius – Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos departamento Saugomų teritorijų strategijos skyriaus vedėjas;

Selemonas Paltanavičius – Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos departamento Biologinės įvairovės skyriaus vedėjas;

Vitalija Valantiejiienė – Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos Planavimo ir kadastro skyriaus vedėja;

Nerijus Žitkevičius – Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos Gyvosios gamtos skyriaus vedėjas.

APLINKOS MINISTRAS

GEDIMINAS KAZLAUSKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2009 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. D1-491

NEVALSTYBINIŲ ORGANIZACIJŲ, KITŲ JURIDINIŲ IR FIZINIŲ ASMENŲ PASIŪLYMŲ DĖL SAUGOMŲ TERITORIJŲ STEIGIMO, JŲ RIBŲ IR APSAUGOS REŽIMO PAKEITIMO TEIKIMO IR NAGRINĖJIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nevalstybinių organizacijų, kitų juridinių ir fizinių asmenų pasiūlymų dėl saugomų teritorijų steigimo, jų ribų ir apsaugos režimo pakeitimo teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) nustato reikalavimus nevalstybinių organizacijų, kitų juridinių ir fizinių asmenų teikiamiems pasiūlymams dėl konservacinės ir atkuriamosios apsaugos prioriteto, kompleksinių saugomų teritorijų steigimo, jų ribų nustatymo ar keitimo, jų funkcinio prioriteto ar buferinės apsaugos zonų ribų nustatymo ar keitimo, kai tokios turi būti nustatomos pagal teisės aktus (toliau – Saugomos teritorijos steigimo, jos ir (ar) jos zonų ribų nustatymo ar keitimo), saugomų teritorijų apsaugos režimo nustatymo ar pakeitimo, taip pat pateiktų pasiūlymų nagrinėjimo procedūras.

2. Tvarkos aprašas netaikomas, kai fiziniai ir juridiniai asmenys teikia pasiūlymus dėl rengiamų saugomų teritorijų specialiųjų planų jų svarstymo su visuomene metu. Pastarieji pasiūlymai pateikiami ir nagrinėjami pagal Visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 18 d. nutarimu Nr. 1079 (Žin., 1996, Nr. [90-2099](#); 2007, Nr. 33-1190).

3. Teikiant pasiūlymus dėl savivaldybių draustinių steigimo ir savivaldybių gamtos paveldo objektų paskelbimo, vadovaujasi Savivaldybių draustinių steigimo ir savivaldybių gamtos paveldo objektų skelbimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 56 (Žin., 2006, Nr. [9-335](#)).

Savivaldybių administracijoms nagrinėjant pasiūlymus dėl savivaldybių draustinių ar savivaldybių gamtos paveldo objektų apsaugos režimo pakeitimo, savivaldybių gamtos paveldo objektų statuso panaikinimo rekomenduojama laikytis šio Tvarkos aprašo nuostatų.

4. Teikiant pasiūlymus dėl miško genetinių draustinių steigimo, vadovaujasi Augalų (miško) genetinių draustinių nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. D1-374 (Žin., 2004, Nr. [116-4345](#)).

Nagrinėjant pasiūlymus dėl miško genetinių draustinių apsaugos režimo pakeitimo, rekomenduojama laikytis šio Tvarkos aprašo nuostatų.

5. Pasiūlymai dėl kultūros paveldo objektų ir vietovių įrašymo į Kultūros vertybių registrą ir jų skelbimo saugomais teikiami ir nagrinėjami Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#)) nustatyta tvarka.

6. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

Pasiūlymas dėl Saugomos teritorijos steigimo, jos ir (ar) jos zonų ribų nustatymo ar keitimo ir (ar) saugomos teritorijos apsaugos režimo nustatymo ar pakeitimo (toliau – Pasiūlymas) – moksliniais ir faktiniais duomenimis pagrįstas fizinių ar juridinių asmenų (įskaitant nevalstybines organizacijas) pateiktas siūlymas Saugomai teritorijai steigti, jos ir (ar) jos zonų riboms nustatyti ar keisti arba motyvuotas siūlymas pakeisti saugomos teritorijos apsaugos režimą.

Pasiūlymo nagrinėjimas – procesas, kurio metu įvertinama, ar Pasiūlymas atitinka Saugomų teritorijų įstatyme (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) nustatytus Saugomų teritorijų steigimo tikslus ir šiame Tvarkos apraše nustatytus reikalavimus, ar jame apibūdinta objekto, vietovės gamtinė, mokslinė, pažintinė ir kitokia vertė pakankama Saugomai teritorijai steigti, jos ir (ar) jos zonų riboms nustatyti ar keisti, ar siūlymas nustatyti ar pakeisti saugomos teritorijos apsaugos režimą yra pagrįstas, ar sudarys tinkamas sąlygas

išsaugoti vertingas vietas ar objektus, ar neprieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams ir kitiems teisės aktams.

Pasiūlymų teikėjas – fiziniai ar juridiniai asmenys (įskaitant nevalstybines organizacijas), kurie pateikia Pasiūlymą.

7. Kitos Tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžta Saugomų teritorijų įstatyme, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme ir kituose teisės aktuose.

8. Pasiūlymų teikėjai Pasiūlymus pateikia Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – Tarnyba).

II. PASIŪLYMAS DĖL SAUGOMOS TERITORIJOS STEIGIMO, JOS IR (AR) JOS ZONŲ RIBŲ NUSTATYMO AR KEITIMO

9. Pasiūlyme dėl Saugomos teritorijos steigimo, jos ir (ar) jos zonų ribų nustatymo ar keitimo turi būti nurodoma:

9.1. juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinė arba fizinio asmens vardas, pavardė, adresas;

9.2. pagrindinė informacija apie teritoriją, su kuria susijęs Pasiūlymas:

9.2.1. savivaldybė, seniūnija, teritorijos schema (ne mažesniu masteliu kaip 1:10 000), kurioje pažymimos esamos ir (ar) siūlomos saugomos teritorijos, jos zonų (jei tokios turi būti nustatomos pagal teisės aktus) ribos, vertingų objektų, vietovių lokalizacija, kita svarbi informacija;

9.2.2. objekto, vietovės vertės požymių atitiktis saugomos teritorijos steigimo tikslams pagal Saugomų teritorijų įstatymą;

9.2.3. žemės nuosavybės forma (formos), informacija apie žemės savininkų ir valdytojų skaičių, vyraujančią žemės sklypų dydį;

9.2.4. esamos ir planuojamos veiklos rūšys, susijusios su žemės naudojimu;

9.2.5. veikla, daranti žalą vertingiems objektams, vietovėms ar galinti joms pakenkti ir dėl to reikalinga nutraukti ar apriboti;

9.2.6. vertingų objektų, vietovių išlikimą užtikrinanti veikla (jeigu tokia būtina);

9.2.7. teritorijos naudojimo perspektyvos, numatytos bendrojo ir (ar) specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose;

9.3. kokio tipo ir kokio ploto naują saugomą teritoriją siūloma steigti arba kaip pakeisti esamos saugomos teritorijos tipą arba saugomos teritorijos ar jos zonų ribas. Pasiūlymai dėl ribų nustatymo pateikiami 9.2.1 punkte nurodytoje scheme.

10. Pasiūlyme pateikiant šio Tvarkos aprašo 9.2.2 punkte nurodytą informaciją, turi būti konkrečiai apibūdinti šie aspektai (vertingų objektų, vietovių lokalizacija pažymima 9.2.1 punkte nurodytoje scheme):

10.1. unikalūs ir (ar) tipiški gamtiniai ir (ar) kultūriniai kraštovaizdžiai;

10.2. unikalios žemės gelmių struktūros, atodangos, riedulynai, uolienų ar fosilijų kompleksai, kiti geologiniai objektai;

10.3. unikalios (išskirtinės vertės) ir (ar) tipiškos reljefo formos ar jų kompleksai (pvz., kalvos, gūbriai, upių slėniai, senslėniai, dubakloniai, raguvas ar raguvynai, žemyninės kopos ar jų kompleksai, kiti geomorfologiniai dariniai);

10.4. unikalūs ir (ar) tipiški hidrografinio tinklo elementai (pvz., ežerai ar jų dalys, natūralių upių ruožai, kt.);

10.5. rūšys, kurios nurodytos I Lietuvos raudonąją knygą įrašytų saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 504 (Žin., 2003, Nr. [100-4506](#); 2007, Nr. [36-1331](#)), augalų bendrijos, kurios įrašytos į Augalų bendrijų raudonosios knygos sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1998 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 237 (Žin., 1998, Nr. [108-2976](#));

10.6. rūšys ir buveinės, dėl kurių teritorija atitinka paukščių apsaugai svarbių teritorijų

atrunkos kriterijus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. D1-358 (Žin., 2008, Nr. [77-3048](#)), ir (ar) buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrunkos kriterijus, nustatytus Buvinių apsaugai svarbių teritorijų atrunkos tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. 219 (Žin., 2001, Nr. [37-1271](#); 2008, Nr. [87-3495](#));

10.7. ypatybės, dėl kurių teritorija yra svarbi įgyvendinant Konvencijos dėl tarptautinės reikšmės šlapžemių, ypač vandens paukščių buveinių apsaugos (Žin., 2001, Nr. [19-591](#)), Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencijos (Žin., 1996, Nr. [91-2126](#)), Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencijos (Žin., 2001, Nr. [50-1742](#)) nuostatas;

10.8. kitos ypatybės, atitinkančios Saugomų teritorijų įstatyme nustatytus saugomos teritorijos steigimo tikslus.

11. Pasiūlyme turi būti nurodyta (esant galimybei pridėti atitinkami dokumentai), ar žinoma žemės sklypų savininkų ir valdytojų nuomonė dėl Saugomos teritorijos steigimo, jos ir (ar) jos zonų ribų nustatymo ar keitimo.

12. Pasiūlymas dėl rezervato, draustinio (įskaitant rezervatų ar draustinių išskyrimą valstybiniuose parkuose ir biosferos rezervatuose), valstybinio parko, biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijos steigimo turi būti pagrįstas mokslinių tyrimų išvadomis. Pasiūlyme turi būti nurodyta, kokie tyrėjai ir kokiais metodais atliko tyrimus. Jeigu tyrimų rezultatai buvo skelbti, nurodomi jų publikavimo šaltiniai.

13. Atsižvelgiant į tai, kad rezervatai, atkuriamieji ir genetiniai sklypai gali būti steigiami tik valstybinėje žemėje, pasiūlyme steigti šias saugomas teritorijas ar išplėsti jų ribas turi būti pateikta informacija apie žemės nuosavybę ir privačios žemės išpirkimo poreikius.

14. Pasiūlyme steigti rezervatą ar išplėsti jo ribas turi būti pagrįsta, kodėl vertingų objektų, vietovių išsaugojimui būtina visiškai nutraukti bet kokią ūkinę veiklą.

15. Pasiūlyme steigti draustinį turi būti nurodyta, kokios rūšies draustinis ir dėl kokių priežasčių geriausiai užtikrintų šiuo metu teritorijoje vykdomos veiklos suderinamumą su vertingų objektų, vietovių apsaugos interesais, atsižvelgiant į Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 318 (Žin., 2008, Nr. [44-1642](#)), nustatytą tam tikros rūšies draustinio apsaugos režimą.

16. Pasiūlyme dėl gamtos paveldo objekto paskelbimo ar jo statuso panaikinimo turi būti pateikta informacija, atskleidžianti objekto vertę ir reikšmingumą arba atitinkamai šių savybių praradimą, vadovaujantis Gamtos paveldo objektų vertinimo ir reikšmingumo nustatymo kriterijų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. D1-393 (Žin., 2009, Nr. [83-3476](#)), reikalavimais.

III. PASIŪLYMAS PAKEISTI SAUGOMOS TERITORIJOS APSAUGOS REŽIMĄ

17. Pasiūlyme pakeisti saugomos teritorijos apsaugos režimą turi būti nurodyta:

17.1. Pasiūlymą teikiančio juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinė arba fizinio asmens vardas, pavardė, adresas;

17.2. dokumento, nustatančio saugomos teritorijos apsaugos režimą, pavadinimas ir konkrečios jo nuostatos, kurias siūloma pakeisti;

17.3. siūlomų pakeitimų argumentai, susiejant juos su konkrečios saugomos teritorijos steigimo tikslais. Apibūdinami vertingi objektai, vietovės (pagal atitinkamus šio Tvarkos aprašo 10 punkto reikalavimus) ir laukiamas pakeitimų efektas šių objektų, vietovių išsaugojimui;

17.4. informacija (esant galimybei pridėti atitinkami dokumentai), ar žinoma žemės sklypų savininkų ir valdytojų nuomonė dėl siūlomų pakeitimų.

IV. PASIŪLYMŲ NAGRINĖJIMAS

18. Visi gauti Pasiūlymai išnagrinėjami ir sprendimai dėl jų įgyvendinimo rengiami šiame skyriuje nurodyta tvarka.

19. Pasiūlymus nagrinėja aplinkos ministro sudaryta Pasiūlymų nagrinėjimo komisija (toliau – Komisija). Komisiją sudaro ne daugiau kaip 9 nariai, iš kurių Komisijos pirmininką skiria aplinkos ministras.

20. Komisijos posėdžius gautiems Pasiūlymams nagrinėti organizuoja Tarnyba. Gavusi Pasiūlymą Tarnyba įvertina, ar jame ir pridedamuose dokumentuose pateikiama informacija atitinka šiame Tvarkos apraše keliamus reikalavimus.

21. Tarnyba, nustatiusi, kad pateiktas Pasiūlymas neatitinka jam keliamų reikalavimų, ir trūkstamos informacijos ji pati neturi arba negali gauti teisės aktų nustatyta tvarka iš kitų institucijų, per 10 darbo dienų nuo Pasiūlymo gavimo dienos apie konkrečius trūkumus raštu informuoja Pasiūlymo teikėją ir prireikus nustato terminą trūkstamai informacijai pateikti ar kitiems trūkumams pašalinti.

22. Jeigu pateiktas Pasiūlymas atitinka šiame Tvarkos apraše jam keliamus reikalavimus arba trūkstamą informaciją gali gauti arba ja disponuoja Tarnyba, ji per 30 darbo dienų nuo Pasiūlymo gavimo dienos (arba nuo trūkstamos informacijos gavimo dienos) organizuoja Komisijos posėdį. Organizuodama posėdį, Tarnyba:

22.1. jeigu siūloma keisti saugomos teritorijos ir (ar) jos zonų ribas, pakviečia ribų plano rengėjus;

22.2. prireikus pakviečia kitus atitinkamų sričių ekspertus, kurie padeda kokybiškai išnagrinėti Pasiūlymą;

22.3. parengia išankstinę informaciją apie finansines galimybes ir galimus terminus Pasiūlymui įgyvendinti;

22.4. ne vėliau kaip 5 darbo dienos iki Komisijos posėdžio dienos pateikia posėdžio medžiagą Komisijos nariams ir 22.1 bei 22.2 punktuose nurodytiems asmenims.

23. Komisija gali nagrinėti Pasiūlymą ir priimti dėl jo sprendimus, jeigu posėdyje dalyvauja ne mažiau 2/3 Komisijos narių. Posėdžiams vadovauja Komisijos pirmininkas (jam negalint dalyvauti – kitas pirmininko paskirtas narys). Sprendimai priimami balsuojant, paprasta balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia posėdžio pirmininko balsas. Komisijos sprendimai įforminami posėdžio protokolu. Komisijos posėdžius protokoluoja Tarnybos atstovas.

24. Komisija gali priimti tokius sprendimus dėl svarstomo pasiūlymo Saugomai teritorijai steigti, jos ir (ar) jos zonų riboms nustatyti ar keisti:

24.1. rekomenduoti inicijuoti papildomus vertingų objektų, vietovių tyrimus;

24.2. pritarti pasiūlymui, tačiau rekomenduoti inicijuoti kitos kategorijos ar tipo saugomos teritorijos steigimą, kitokių ribų ar funkcinio prioriteto zonos nustatymą, nei Pasiūlymo teikėjas buvo nurodęs;

24.3. pritarti pasiūlymui ir rekomenduoti inicijuoti Saugomos teritorijos steigimą, jos ir (ar) jos zonų ribų nustatymą ar keitimą;

24.4. nepritarti pasiūlymui (nurodant motyvuotas tokio sprendimo priežastis) ir neteikti rekomendacijos dėl Saugomos teritorijos steigimo, jos ir (ar) jos zonų ribų nustatymo ar keitimo inicijavimo.

25. Komisija gali priimti tokius sprendimus dėl svarstomo pasiūlymo pakeisti saugomos teritorijos apsaugos režimą:

25.1. pritarti pasiūlymui ir rekomenduoti inicijuoti pakeitimą teisės aktų, nustatančių saugomos teritorijos apsaugos režimą;

25.2. pritarti pasiūlymui (nurodant motyvuotas tokio sprendimo priežastis) iš dalies ir rekomenduoti inicijuoti pakeitimą teisės aktų, nustatančių saugomos teritorijos apsaugos režimą;

25.3. nepritarti pasiūlymui (nurodant motyvuotas tokio sprendimo priežastis) ir neteikti rekomendacijos dėl saugomos teritorijos apsaugos režimo pakeitimo inicijavimo.

26. Komisijos sprendimai, įforminti posėdžių protokolu, pateikiami aplinkos ministrui.

27. Informacija apie Komisijos sprendimus, apie finansines galimybes ir terminus, reikalingus saugomos teritorijos specialiojo planavimo dokumentams, apsaugos režimą nustatantiems teisės aktams parengti, papildomiems vertingų objektų, vietovių tyrimams organizuoti skelbiama Tarnybos interneto tinklalapyje.

28. Atsižvelgdamas į Komisijos sprendimus, aplinkos ministras priima sprendimą dėl pateikto Pasiūlymo.

29. Aplinkos ministrui priėmus sprendimus, susijusius su saugomos teritorijos specialiojo planavimo dokumentų, apsaugos režimą nustatančių teisės aktų parengimu, papildomų vertingų objektų, vietovių tyrimų organizavimu, Aplinkos ministerijos administracijos padaliniai, įstaigos prie ministerijos ir kitos ministerijos reguliavimo sričiai priskirtos įstaigos pagal kompetenciją parengia teisės aktų projektus, kitus dokumentus, reikalingus sprendimui įgyvendinti, atlieka kitus su tuo susijusius veiksmus.

30. Aplinkos ministrui priėmus sprendimus, susijusius su saugomos teritorijos specialiojo planavimo dokumentų pakeitimais, vadovaudamasi Teritorijų planavimo įstatymu (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#)), Tarnyba parengia motyvuotą siūlymą dėl specialiojo planavimo dokumento keitimo jį tvirtinusiai institucijai. Motyvuotas siūlymas dėl specialiojo planavimo dokumento keitimo jį tvirtinusiai institucijai parengiamas per 30 darbo dienų nuo aplinkos ministro atitinkamo sprendimo priėmimo dienos.

31. Tarnyba per 10 darbo dienų nuo aplinkos ministro sprendimų, nesusijusių su saugomos teritorijos specialiojo planavimo dokumentų pakeitimais, priėmimo dienos parengia ir išsiunčia atsakymą Pasiūlymo teikėjui. Apie sprendimus, susijusius su specialiojo planavimo dokumentų pakeitimais, ir pateiktą motyvuotą siūlymą specialųjį planavimo dokumentą tvirtinusiai institucijai Tarnyba Pasiūlymo teikėją informuoja per 30 darbo dienų nuo atitinkamo aplinkos ministro sprendimo priėmimo.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32. Tarnybos priimti sprendimai, taip pat Komisijos ir aplinkos ministro sprendimai gali būti skundžiami teisės aktų nustatyta tvarka.
